

НАРЕДБА № 16 ОТ 27 СЕПТЕМВРИ 2023 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "РАБОТНИК В РАСТЕНИЕВЪДСТВОТО"

В сила от 03.10.2023 г. Издадена от министъра на образованието и науката

Обн. ДВ. бр.83 от 3 Октомври 2023г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професията 621110 "Работник в растениевъдството" от област на образование "Селско, горско и рибно стопанство" и професионално направление 622 "Градинарство (паркове и градини)" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по **чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение**.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професията 621110 "Работник в растениевъдството" съгласно **приложението** към тази наредба определя изискванията за придобиването на първа степен на професионална квалификация за специалностите 6221101 "Зеленчукопроизводство", 6211102 "Трайни насаждения", 6211103 "Тютюнопроизводство" и 6211104 "Гъбопроизводство и билки, етерични-маслени и медоносни култури".

Чл. 3. Въз основа на ДОС по **чл. 1** и рамковите програми по **чл. 10, ал. 3, т. 1 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение** се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по специалността по **чл. 2**.

Раздел II. Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по **чл. 1** определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията 621110 "Работник в растениевъдството" включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. (1) Типовите учебни планове по **чл. 3**, разработени въз основа на тази наредба, се прилагат от учебната 2024/2025 година за учениците, които от тази година започват обучението си за придобиване на професионална квалификация по професията.

(2) Учениците, които са приети за обучение за придобиване на професионална квалификация по професията в системата на училищното образование до учебната 2023/2024 година включително, се обучават и завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, които са

действали при постъпването им.

(3) Лицата, навършили 16 години, които към влизане в сила на тази наредба се обучават в квалификационен курс, завършват обучението си по учебните планове и учебните програми, по които са започнали.

§ 2. Тази наредба се издава на основание **чл. 22, ал. 6 във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование** и отменя **Наредба № 52 от 2012 г. за придобиване на квалификация по професията "Работник в растениевъдството"** (ДВ, бр. 19 от 2012 г.).

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

Приложение към **чл. 2**

Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията

"Работник в растениевъдството"

Професионално направление:				
621	Растениевъдство и животновъдство			
Наименование на професията:				
621110	Работник в растениевъдството			
Специалности:	Степен на професионална квалификация	Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	
6211101	Зеленчукопроизводство	Първа	2	2
6211102	Трайни насаждения	Първа	2	2
6211103	Тютюнопроизводство	Първа	2	2
6211104	Гъбопроизводство и билки, етерични-маслени и медоносни култури	Първа	2	2

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно **Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО)**

За придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в растениевъдството" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по **чл. 6, ал. 1 от ЗПОО** (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед

№ РД-09-413 от 12.05.2003 г., посл. изм. със Заповед № РД-09-4493 от 18.11.2021 г.) изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- за ученици - завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години - завършен начален етап на основното образование или успешно завършен курс за оgramотяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на **Закона за насърчаване на заетостта** или на **Закона за предучилищното и училищното образование**, или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по **чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование**, а в случаите на продължаващо професионално обучение - и придобита квалификация по част от професията.

Изискванията за входящото образователно равнище за лица, навършили 16 години, не се прилагат при съчетаване на обучението за придобиване на първа степен професионална квалификация или на квалификация по част от професия за първа степен с участие в курс за оgramотяване, организиран от училищата в системата на предучилищното и училищното образование по реда на **Закона за насърчаване на заетостта** или на **Закона за предучилищното и училищното образование**. Изходящото образователно равнище за придобиване на първа степен професионална квалификация или на квалификация по част от професия за първа степен при този начин на обучение е успешно завършен курс за оgramотяване.

Здравословното състояние на кандидатите се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

1.2. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности

Придобиването на квалификация по професията "Работник в растениевъдството" или по част от нея чрез валидиране на придобити с неформално или информално учене резултати от ученето се осъществява съгласно **Наредба № 2 от 2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности**, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 96 от 2014 г.).

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконовни актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в растениевъдството", работят в държавните или частните предприятия с дейност в областта на земеделието, в кооперации, сдружения, сепепроизводни стопанства, институти и други организации, занимаващи се с отглеждане, търговия и транспорт на растителни материали.

Работникът в растениевъдството участва в подготовката на почвата за сеитба и засаждане; в обеззаразяването на семената и посадъчния материал; засява, засажда и поддържа растителни култури. Участва в отглеждането на полски и оранжерийни култури, трайни насаждения. Участва в създаването на градини с трайни насаждения чрез оразмеряване на площите, маркиране на точките за засаждане, в сеитбата на полски култури и полага грижи през вегетацията им.

Повечето дейности работникът в растениевъдството извършва на открито - в полетата, засети с растителни култури. В своята работа работникът в растениевъдството използва различни видове инструменти за предварителна подготовка на площите, за почвообработка, за

бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и засаждане на посадъчен материал, за засяване; за резитба и поддържане на трайните насаждения, напояване и др.

Работникът със специалност "Зеленчукопроизводство" разпознава семената на основните видове зеленчуци, засява семена и разсажда разсад от зеленчукови култури, познава и извършва грижи през вегетацията на зеленчуците. Разпознава типове оранжерии и специфичните изисквания на зеленчуковите култури за отглеждане при полско и оранжерийно производство.

Работникът със специалност "Трайни насаждения" оразмерява полетата и засажда посадъчен материал. Работникът познава и прилага различни видове резитби. Грижи се за трайните насаждения.

Работникът със специалност "Тютюнопроизводство" знае основните видове тютюн, отглежда разсад, разсажда, извършва грижи през вегетацията, извършва беритба на тютюневи листа. Познава изискванията за сушене и съхранение на тютюневата продукция.

Работникът със специалност "Гъбопроизводство, билки, етерични-маслени и медоносни култури" познава диворастящите и култивираните гъби, познава изискванията за изграждане на бази и производство на компост. Познава билките, етеричномаслените и медоносните култури, прилага основните грижи за тяхното производство.

Лицата, практикуващи професията, трябва да бъдат физически издръжливи, подвижни и сръчни. В своята професионална дейност работникът в растениевъдството използва инструменти, машини, оборудване, материали, суровини и др. Ползва работно облекло и лични предпазни средства. Спазва изискванията на техническата документация, правилници и инструкции за здравословни и безопасни условия на труд, за действие в аварийна ситуация, системи за контрол на хигиената и безопасността на растениевъдната продукция. Ползва складови и производствени помещения, технологично оборудване, съоръжения и инструменти за товаро-разтоварни операции, уреди, съоръжения, инструменти, селскостопански машини и инвентар за обработка на почвата, растителнозащитни мероприятия, сеитби и засаждане, междуредови обработки, за опазване на продукцията от плевели, болести и неприятели през вегетацията, за прибиране на готовата продукция и подготовката за съхранение и преработка. Спазва инструкции за извършване на отделните операции по сортиране, събиране, опаковане, транспортиране и съхранение на готовата растениевъдна продукция. При изпълнение на някои дейности работникът в растениевъдството може да работи с опасни химически препарати - торове, препарати за растителна защита и др. Работникът в растениевъдството познава и спазва правилата за здравословни и безопасни условия на труд и за опазване на околната среда от замърсяване.

Наемането и определянето на работното време на работника в растениевъдството се договаря с работодателя съобразно вида работа и метеорологичните условия при спазване на **Кодекса на труда**.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в растениевъдството", могат да продължат обучението си по друга професия от професионално направление 621 "Растениевъдство и животновъдство".

При обучението единиците резултати от ученето по общата професионална подготовка и по отрасловата професионална подготовка се зачитат.

При продължаващото професионално обучение се организира обучение за усвояване на

единиците резултати от ученето, които лицата не притежават.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно **Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД - 2011)** в Република България, утвърдена със Заповед № РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, посл. изм. и доп. със Заповед № РД-01-429 от 20.12.2022 г.

Съгласно **НКПД - 2011** придобилият първа степен на професионална квалификация по професията "Работник в растениевъдството" може да заема длъжности от **НКПД** от единични групи 6111 Полевъди и зеленчукопроизводители, 6112 Овощари и работници, отглеждащи трайни насаждения, 9214 Работници в градинарството, 9211 Работници в растениевъдни стопанства, 6113 Градинари и работници в оранжерии, парници и разсадници, 7516 Работници по преработка на тютюн и производство на тютюневи изделия, както и други подходящи длъжности, допълнени при актуализиране на **НКПД**.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ)

3.1. Списък на единиците резултати от учене (ЕРУ) и резултати от учене (РУ) по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професии с първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд

1.1. РУ Спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място

1.2. РУ Спазва изискванията за превантивна дейност по опазване на околната среда

1.3. РУ Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации

ЕРУ 2. Икономика

2.1. РУ Познава основите на пазарната икономика

2.2. РУ Познава основните характеристики на дейността във фирмата

ЕРУ 3. Предприемачество

3.1. РУ Познава основите на предприемачеството

3.2. РУ Формира предприемаческо поведение

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Растениевъдство и животновъдство" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 4. Използване на информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност

4.1. РУ Обработва информация и съдържание с информационни и комуникационни технологии

4.2. РУ Осъществява комуникация посредством информационни и комуникационни технологии

4.3. РУ Създава цифрово съдържание с информационни и комуникационни технологии

ЕРУ 5. Организиране на работния процес

5.1. РУ Извършва предварителна подготовка на работното място

5.2. РУ Организира дейностите на работното място

ЕРУ 6. Подготовка на почвата за сеитба

6.1. Познава основните типове почви в България

6.2. Познава видовете обработка на почвата

6.3. Познава видовете торове, норми и време на внасяне

ЕРУ 7. Агротехника и производство на растителни култури

7.1. Разпознава семената и растенията на основните растителни култури

7.2. Засява и засажда основните растителни култури

7.3. Участва в мероприятията през вегетацията на основните растителни култури

ЕРУ 8. Растителнозащитни мероприятия

8.1. Описва повредите, болестите и вредителите по основните растителни култури

8.2. Познава продуктите за растителна защита

8.3. Работи с машини за растителна защита

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност

"Зеленчукопроизводство" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 9. Полско производство на зеленчукови култури

9.1. РУ Разпознава семената на зеленчукови култури

9.2. РУ Засява семена за производство на разсад на зеленчукови култури

9.3. РУ Извършва мероприятията през вегетацията на зеленчуковите култури

ЕРУ 10. Оранжерийно производство на зеленчукови култури

10.1. РУ Познава видовете оранжерии

10.2. РУ Засява семена и засажда разсад на зеленчукови култури

10.3. РУ Извършва необходимите мероприятия през вегетацията на зеленчуковите

култури

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Трайни насаждения" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 11. Лозарство

11.1. РУ Оразмерява и маркира ново насаждение

11.2. РУ Засажда посадъчен лозов материал и извършва видове резитба в лозов масив

11.3. РУ Извършва необходимите мероприятия през вегетацията

ЕРУ 12. Овощарство

12.1. РУ Оразмерява и маркира ново насаждение

12.2. РУ Засажда млади дръвчета и извършва видове резитби в овощни градини

12.3. РУ Извършва необходимите мероприятия през вегетацията

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност

"Тютюнопроизводство" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 13. Грижи за различните видове и сортове тютюн

13.1. РУ Познава основните видове и сортове тютюн

13.2. РУ Извършва сеитба и произвежда разсад

13.3. РУ Участва в полагането на основни грижи за производството на тютюнев разсад

ЕРУ 14. Полско производство на тютюн

14.1. РУ Засажда разсад от тютюн и полага основните грижи през вегетацията

14.2. РУ Участва при прибиране на продукцията

14.3. РУ Разпознава болести и вредители по тютюна

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Гъбопроизводство и билки, етерични-маслени и медоносни култури" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 15. Гъбопроизводство

15.1. РУ Познава класификацията и ботаническите особености на култивираните гъби

15.2. РУ Познава класификацията и ботаническите особености на диворастящите гъби

15.3. РУ Участва при изграждането на бази и производство на компост

ЕРУ 16. Агротехника и производство на билки, етерични-маслени и медоносни култури

16.1. РУ Познава билките и полага грижи за тяхното производство

16.2. РУ Познава етеричномаслените култури и полага грижи за тяхното производство

16.3. РУ Познава медоносните култури и полага грижи за тяхното производство

3.2. Описание на ЕРУ

ЕРУ по обща професионална подготовка, единна за всички професии с първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 1

Наименование на единицата:	Здравословни и безопасни условия на труд
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 1.1:	Спазва разпоредбите за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none">• Познава основните нормативни разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд за конкретната трудова дейност• Описва основните рискове за здравето и безопасността при конкретната трудова дейност• Познава основните мерки за защита, знаците и сигналите за безопасност и здраве при работа• Познава правилата за работа в съответствие с изискванията и процедурите за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност
Умения	<ul style="list-style-type: none">• Прилага необходимите мерки за защита• Спазва правилата за работа със специализирана техника и инструменти в растениевъдството• Използва знаците и сигналите за безопасност и здраве при работа• Използва различни видове пожарогасители

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Поддържа работната среда в съответствие с хигиенните норми, като работи с грижа за собственото си здраве и за живота и здравето на другите работници • Извършва трудовата дейност, като спазва нормативните разпоредби за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на работното място
Резултат от учене 1.2:	Спазва изискванията за превантивна дейност по опазване на околната среда
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните разпоредби за опазване на околната среда, отнасящи се до конкретната трудова дейност • Описва рисковете от замърсяване на околната среда при извършваната трудова дейност • Изброява основните изисквания за разделно събиране на отпадъци • Познава разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни вещества, смеси и опасни отпадъци
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава опасни вещества и смеси и опасни отпадъци • Спазва изискванията за разделно събиране на отпадъци • Прилага разпоредбите за съхранение, използване и изхвърляне на опасни вещества и смеси и опасни отпадъци • Съхранява според изискванията опасни вещества и смеси и опасни отпадъци
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнява трудовата дейност при спазване изискванията и правилата за опазване на околната среда
Резултат от учене 1.3:	Участва в овладяването на рискови и аварийни ситуации
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава основните рискови и аварийни ситуации • Познава основните изисквания за осигуряване на аварийна безопасност • Изброява основните стъпки за действия при аварии и аварийни ситуации • Познава видовете травми и методите за оказване на първа помощ
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва терминологията, свързана с аварийните ситуации • Спазва изискванията за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност

	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва правилата за действия при възникване на авария • Оказва първа помощ на пострадали при авария
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава рисковете, които могат да доведат до възникване на пожар и/или авария • Участва в овладяването на възникнал пожар и/или авария в съответствие с установените вътрешнофирмени правила за пожарна и аварийна безопасност
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на казус по зададен сценарий
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основни теоретични знания за: <ul style="list-style-type: none"> - здравословни и безопасни условия на труд на работното място - превантивна дейност за опазване на околната среда - овладяване на аварийни ситуации и оказване на първа помощ на пострадали - за работа в съответствие с изискванията и процедурите за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Избира най-подходящия тип поведение при зададените рискови ситуации • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ

ЕРУ 2

Наименование на единицата:	Икономика
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2

Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 2.1:	Познава основите на пазарната икономика
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Запознат е с основните икономически проблеми - оскъдност, ресурси, избор • Описва ролята на държавата в пазарната икономика • Посочва основните икономически субекти в бизнеса
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Ориентира се относно функциите на различните икономически субекти • Информира се за успешни практически примери за управление на различни бизнес начинания
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания
Резултат от учене 2.2:	Познава основните характеристики на дейността във фирмата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основите на пазарното търсене и пазарното предлагане • Дефинира основни икономически понятия - приходи, разходи, печалба, рентабилност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Обяснява основни икономически понятия в контекста на дейността на организацията • Прилага принципите на пазарно търсене и предлагане в дейността си
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да обясни икономическите принципи в контекста на дейността на фирмата
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на практически казус

Условия за провеждане на оценяването:	За средства 1 и 2: <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на икономиката За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус

ЕРУ 3

Наименование на единицата:	Предприемачество
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 3.1:	Познава основите на предприемачеството
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва същността на предприемачеството • Изброява принципите на предприемаческата дейност • Посочва видовете предприемачески умения
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Проучва предприемаческите процеси, свързани с професионалната дейност • Открива практически примери за успешно управление на дейността на организацията
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да предложи идеи за успешно изпълнение на трудовите дейности
Резултат от учене 3.2:	Формира предприемаческо поведение

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва характеристиките на предприемаческото поведение • Изрежда видовете предприемаческо поведение • Описва факторите, които влияят върху предприемаческото поведение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага в дейността си подходящи предприемачески идеи • Участва при обсъждането на нови пазарни възможности • Преценява необходимостта от промени, свързани с подобряване на работата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да участва в екип за намиране на решения за оптимизиране на трудовите дейности
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит/тест <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на практически казус
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владее основните теоретични знания в областта на предприемачеството <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблема в зададения казус

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Растениевъдство и животновъдство" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 4

Наименование на единицата:	Използване на информационни и комуникационни технологии в професионалната дейност
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2

Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 4.1:	Обработка информация и съдържание с информационни и комуникационни технологии
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява интернет търсачки • Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет • Описва начините за намиране и запазване на определена цифрова информация (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) • Посочва начините за възпроизвеждане на вече записано цифрово съдържание
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва търсачка за намиране на информация • Записва цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, уеб страници и др.) • Възпроизвежда вече записано цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основно владение на информационни и комуникационни технологии при обработването на информация
Резултат от учене 4.2:	Осъществява комуникация посредством информационни и комуникационни технологии
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изрежда доставчици на услугата електронна поща • Изброява софтуер за аудио- и видеоразговори • Посочва доставчици на услуги за споделяне на файлове • Познава софтуерни продукти, свързани с професионалната дейност
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва електронна поща • Използва основни функции на софтуер за аудио- и видеоразговори • Споделя файлове онлайн • Работи със софтуерни продукти, свързани с професионалната дейност

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основно владееене на ИКТ при онлайн комуникация
Резултат от учене 4.3:	Създава цифрово съдържание с информационни и комуникационни технологии
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва софтуер за създаване и редакция на просто цифрово съдържание в един формат (текст, таблици, изображения) • Изброява основните функции на софтуер за създаване и редакция на просто цифрово съдържание
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Създава просто цифрово съдържание в един формат (текст, таблици, изображения) • Редактира просто цифрово съдържание
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Демонстрира основно владееене на ИКТ при създаването на електронно съдържание
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана с намирането на информация в интернет по зададена тема, нейното съхранение и възпроизвеждане <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на задача, свързана със споделянето на файл в интернет пространството и изпращане на връзка (линк) за сваляне до друг потребител по електронната поща
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средства 1 и 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен/компютърен кабинет • Персонален компютър или лаптоп • Достъп до интернет
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демонстрирани са основни знания, умения и компетентности, свързани с употребата на ИКТ

Наименование на единицата:	Организиране на работния процес
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 5.1:	Извършва предварителна подготовка на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава правилата за подготовка на работното място • Познава технологичните операции при производство на земеделска продукция • Познава видовете инструктаж за безопасна работа • Познава предназначението на личните и колективни предпазни средства
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва изискванията при подготовка на работното място • Подготвя инструментите и земеделски инвентар, свързани с професионалната дейност • Спазва правилата за ЗБУТ • Използва лични предпазни средства
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен в екип да подготви работното си място, инструментите и земеделски инвентар, свързани с професионалната дейност, като спазва изискванията за ЗБУТ
Резултат от учене 5.2:	Организира дейностите на работното място
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните работни процеси и дейности на работното място • Описва организацията на работния процес в съответствие с поставените задачи • Познава правилата за рационална организация на работното място
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Работи по схема, като спазва ЗБУТ

	<ul style="list-style-type: none"> • Уведомява съответното длъжностно лице при техническа неизправност • Поддържа ред и чистота на работното място
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да подготви и организира работното си място с цел обезпечаване на качествено изпълнение на поставените задачи при спазване на изискванията за ЗБУТ
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Писмен изпит <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира изискванията, свързани с подготовката и организацията за работа <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ефективно подготвя и организира работното място • Поставената задача е изпълнена самостоятелно и в рамките на предварително зададеното време

ЕРУ 6

Наименование на единицата:	Подготовка на почвата за сеитба
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2

Резултат от учене 6.1:	Познава основните типове почви в България
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните почвени типове в Северна България • Описва главните почвени типове в Южна България • Познава механичния и химичния състав на почвата
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в подобряване на качествата и плодородието на почвата • Участва в определяне на механичния състав на почвата и я класифицира • Определя механичния състав на почвата с полеви методи
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в екип за определяне на начина на използване на почвите
Резултат от учене 6.2:	Познава видовете обработка на почвата
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява видовете обработка на почвата • Познава техниката, необходима за обработка на почвата • Описва начина на почистване, подравняване, профилиране и окопаване на почвата ръчно и с малобагаритна техника
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Участва в мероприятията за подобряване на структурата на почвата • Използва правилната техника за подобряване качествата на почвата
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е след инструкция да извърши правилните мероприятия за подобряване на механичните качества на почвата
Резултат от учене 6.3:	Познава видовете торове, норми и време на внасяне
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва видовете торове и тяхното въздействие • Описва правилния начин на съхранение на органичния тор • Познава методите за определяне количеството тор, необходимо за внасяне • Познава периода и начина на внасяне на тор
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Използва необходимите видове торове • Работи с машини за внасяне на тор • Спазва норми и изисквания за торене

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е след инструктаж да внесе в почвата торове за подобряване на почвеното плодородие
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни понятия за тип, структура, състав, свойства и плодородие на почвата • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на обработка на почвата • Дефинира основни понятия за видовете торове, нормите и периода за внасяне <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана с повишаване на плодородието на почвата, като правилно подбира мероприятията • Спазване на времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 7

Наименование на единицата:	Агротехника и производство на растителни култури
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2

Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 7.1:	Разпознава семената и растенията на основните растителни култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основни характеристики и изисквания към семената на полски растителни култури • Изброява особеностите и изискванията към посадъчния материал на многогодишни растителни култури • Познава основни белези и изисквания към посадъчния материал на многогодишни растителни култури
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава различните едногодишни растителни култури по външни белези • Разпознава многогодишни растителни култури по външни белези
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни растителните култури по външните белези • Ефективно подбира семена и посадъчен материал на растителни култури според външните белези
Резултат от учене 7.2:	Засява и засажда основните растителни култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Посочва класификация на растителните култури • Описва схеми за засаждане • Знае технологията на сеитба и засаждане, както и мероприятията, свързани с нея • Дефинира особеностите и сезоните за сеитба и засаждане • Познава техниката, използвана за сеитба и засаждане
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различни посадъчни схеми • Сравнява възможностите за използване на различни сеитбени и посадъчни схеми • Използва подходящата техника за сеитба и засаждане • Спазва изискванията на технологията на сеитба и засаждане
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно прилага подходящите методи и технологии за сеитба и засаждането на различни растителни култури
Резултат от учене 7.3:	Участва в мероприятията през вегетацията на основните растителни култури

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните мероприятия през сезоните, необходими за отглеждане на растителните култури • Познава машините, приспособленията, инструментите и инвентара, необходими за съответната технологична операция • Изброява видовете резитби при трайните насаждения • Познава техниката за отглеждане на земеделските култури
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Спазва поливните норми и сезоните за поливане в различните случаи - оросяване с вода • Сравнява различните видове резитби при трайните насаждения • Прилага сезонните мероприятия и грижи за растенията • Използва машини и инструменти за мероприятията по отглеждане на растителните култури
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е след инструктаж на ръководител да подбере правилните методи и технологии за грижи през вегетацията на растителните култури
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни понятия за сеитбата и засаждането на растителните култури • Дефинира основни понятия за етапите и процесите в отглеждането на растителните култури • Дефинира теоретични понятия за мероприятията, необходими за поддържане на многогодишните култури <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано изпълнява възложената практическа задача, свързана със сеитба, засаждане, резитба и отглеждане на

	<p>растителни култури</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спазване на времето за изпълнение на задачата
--	---

ЕРУ 8

Наименование на единицата:	Растителнозащитни мероприятия
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 8.1:	Описва повредите, болестите и вредителите по основните растителни култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видовете механични повреди по основните растителни култури • Познава видовете гъбични и бактериални заболявания по растителните култури • Изброява видове вредители по растителните култури
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава механичните повреди по растителните култури по външни белези • Открива болести по растителните култури по външни белези • Разпознава вредители по растителните култури по външни белези
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да избере правилните методи за грижи в отглеждането на растителните култури като ефективно прецени заболяването, повредата или вредителя
Резултат от учене 8.2:	Познава продуктите за растителна защита
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава видовете продукти за растителна защита и възможностите за комбинирането им

	<ul style="list-style-type: none"> • Описва въздействието на продуктите върху растителните култури • Познава правилното дозиране на различните продукти
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава подходящите продукти за борба с вредителите • Сравнява въздействието на различните продукти върху растителните култури • Използва подходящите продукти за растителна защита
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдение на ръководител да прилага правилните продукти за растителна защита според тяхното въздействие и след преценка на заболяването, повредата или вредителя
Резултат от учене 8.3:	Работи с машини за растителна защита
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава машините, приспособленията, инструментите и инвентара, необходими за съответната технологична операция • Описва начини за правилно съхранение на техниката • Описва правилната употреба на различни апарати за растителна защита
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Избира в съответствие с технологията за отглеждане подходящата техника за растителна защита • Работи с техника за растителна защита при спазване на режима на работа • Спазва изискванията за правилното съхранение на техниката за растителна защита
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • В екип ефективно преценява метода и избира техника за максимална защита на растенията
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира основни понятия за повредите, болестите и вредителите по растителните култури • Дефинира основни понятия за продуктите за растителна защита и тяхното въздействие • Дефинира теоретични понятия за мероприятията, необходими за защита на растителните култури <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно, точно и мотивирано разпознава болестта на растението и избира подходящия препарат • Спазване на времето за изпълнение на практическата задача

**ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност
"Зеленчукопроизводство" - първа степен на професионална квалификация
ЕРУ 9**

Наименование на единицата:	Полско производство на зеленчукови култури
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 9.1:	Разпознава семената на зеленчукови култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва семената на зеленчуковите култури по външни белези • Изброява изискванията към семената на зеленчуковите култури
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава семената на едногодишни зеленчукови култури • Разпознава семената на двугодишни зеленчукови култури

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни семена на зеленчуковите култури по външни белези • Ефективно подбира семена на зеленчукови култури по външни белези
Резултат от учене 9.2:	Засява семена за производство на разсад на зеленчукови култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва класификация на зеленчуковите култури • Описва схеми на сеитба • Описва технологията на разсадопроизводството • Дефинира особеностите при производството на разсад • Изброява техниката и ръчните инструменти, използвани в разсадопроизводството
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различни схеми за разсадопроизводство • Сравнява предимствата на различните схеми на разсадопроизводство • Използва необходимата техника и ръчни инструменти за разсадопроизводство • Размерва лехи, плеви, полива • Спазва технологията на разсадопроизводство при зеленчукови култури, които се отглеждат при полски условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Ефективно подбира правилните методи и технологии за сеитба и производство на разсад
Резултат от учене 9.3:	Извършва мероприятията през вегетацията на зеленчуковите култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основните мероприятия по време на вегетацията на зеленчуковите култури, отглеждани при полски условия • Познава механизираната и ръчна техника за отглеждане на зеленчуковите култури при полски условия • Изброява необходимите грижи за растенията на зеленчуковите култури • Обяснява периодичността и количеството на поливките
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава различни видове поливни инсталации • Окопава и плеви • Извършва напояване • Извършва растителнозащитни мероприятия и торене

	<ul style="list-style-type: none"> • Бере и сортира зеленчуци при полски условия • Използва машини и ръчни инструменти за мероприятията по отглеждане на зеленчукови култури при полски условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдение от ръководител да подбере правилните методи и технологии за отглеждане на зеленчукови култури при полски условия
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на отглеждане на зеленчукови култури полско производство чрез разсад • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на отглеждане на едногодишни зеленчукови култури полско производство при директна сеитба <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на вегетацията и прибиране на реколтата от зеленчукови култури • Спазване на времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 10

Наименование на единицата:	Оранжерийно производство на зеленчукови култури
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2

Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 10.1:	Познава видовете оранжерии
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва видове оранжерии за производство на разсад и производство на зеленчукови култури • Изброява предимствата на различните видове оранжерии • Познава и описва специфичните изисквания към условията на средата при отглеждане на зеленчукови култури в полиетиленови и стоманеностъклени оранжерии
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава видове оранжерии • Сравнява условията в различните видове оранжерии
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни видовете оранжерии • Ефективно подбира подходящи съоръжения за производство на разсад и производство на зеленчукови култури
Резултат от учене 10.2:	Засява семена и разсажда разсад на зеленчукови култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава и описва различни схеми за сеитба и производство на разсад • Описва основните грижи през време на вегетацията на зеленчукови култури, отглеждани при оранжерийни условия
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различни схеми за разсадопроизводство • Размерва лехи • Плеви и полива в парници и в оранжерийни условия • Използва необходимата техника и ръчни инструменти за разсадопроизводство и отглеждане на зеленчукови култури • Спазва технологията на разсадопроизводство и на зеленчукови култури, които се отглеждат при оранжерийни условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни различни схеми на разсадопроизводство • Ефективно подбира под наблюдение от ръководител правилните методи и технологии за отглеждане на разсад от зеленчукови култури

	при оранжерийни условия
Резултат от учене 10.3:	Извършва необходимите мероприятия през вегетацията на зеленчуковите култури
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва грижите през вегетацията на зеленчуковите култури, отглеждани при оранжерийни условия • Познава механизираната и ръчна техника за отглеждане на зеленчуковите култури при оранжерийни условия • Обяснява периодичността и количеството на поливките
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава различни видове поливни инсталации - капково, оросяване и други • Окопава и плеви • Извършва растителнозащитни мероприятия и торене • Напоява, бере и сортира зеленчуци при оранжерийни условия • Използва машини и ръчни инструменти за мероприятията по отглеждане на зеленчукови култури при оранжерийни условия
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдение от ръководител да подбере правилните методи и технологии за отглеждане на зеленчукови култури при оранжерийни условия
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на отглеждане на зеленчукови култури оранжерийно производство чрез разсад • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на отглеждане на едногодишни зеленчукови култури чрез директна сеитба при

	<p>оранжерийни условия</p> <ul style="list-style-type: none"> • За средство 2: • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на вегетацията и прибиране на реколтата от зеленчукови култури • Спазване на времето за изпълнение на задачата
--	---

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Трайни насаждения" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 11

Наименование на единицата:	Лозарство
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 11.1:	Оразмерява и маркира ново насаждение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изискванията за създаване на ново лозово насаждение • Описва различни типове конструкции за създаване на ново лозово насаждение
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава различни схеми за ново лозово насаждение • Разпознава типове конструкции за ново лозово насаждение
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни различни схеми и под наблюдение от ръководител да подбере подходящ сорт, конструкция и схема за създаване на ново лозово насаждение
Резултат от учене 11.2:	Засажда посадъчен лозов материал и извършва видове резитба в лозов масив

Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изисквания към лозовия посадъчен материал • Дефинира особеностите при разсаждане на лозов посадъчен материал • Познава и описва видове резитба на лозов масив
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава качеството на лозовия материал • Засажда лозов материал • Извършва различни видове резитба в лозов масив • Сравнява видовете резитба в лозов масив
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да подбере здрав посадъчен лозов материал • Ефективно подбира вид резитба, съобразно сортът, който се отглежда
Резултат от учене 11.3:	Извършва необходимите мероприятия през вегетацията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява мероприятията през вегетацията на нов лозов масив • Изброява мероприятията през вегетацията на плододаващ лозов масив • Описва фенофазите през време на вегетацията • Познава изискванията към продукцията • Разпознава механизирана и ръчна техника за извършване на мероприятията през вегетацията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Окопава и привързва летораста • Извършва растителнозащитни мероприятия и торене • Прибира продукцията • Използва подходящи машини и ръчни инструменти за извършване на мероприятията през вегетацията на лозов масив
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдението на ръководител да извърши основни мероприятия през време на вегетацията на лозов масив • Борави с машините, приспособленията, инструментите и инвентара, необходими за съответната технологична операция по време на вегетацията на лозов масив
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика - лозов масив)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на създаване на лозов масив • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на отглеждане на лозов масив <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на вегетацията и прибиране на реколтата • Спазване на времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 12

Наименование на единицата:	Овощарство
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 12.1:	Оразмерява и маркира ново насаждение
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва изискванията за създаване на нова овощна градина • Описва различни типове конструкции и схеми на засаждане в нова овощна градина • Описва видове и сортове овощни култури

	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява изискванията на отделните овощни видове за размножаването им
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава различни схеми за засаждане на нова овощна градина • Разпознава типове конструкции за нова овощна градина • Разпознава различни овощни видове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни различни схеми и конструкции и под наблюдение от ръководител да подбере подходящ сорт, конструкция и схема за създаване на нова овощна градина
Резултат от учене 12.2:	Засажда млади дръвчета и извършва видове резитби в овощни градини
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава изискванията за засаждане на посадъчен материал • Дефинира методите на резитба при различните овощни видове
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Засажда посадъчен материал • Извършва резитби при различните овощни видове
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да подбере здрав посадъчен материал • Ефективно подбира вид резитба, съобразно сортът, който се отглежда
Резултат от учене 12.3:	Извършва необходимите мероприятия през вегетацията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява мероприятията през вегетацията в нова овощна градина • Изброява мероприятията през вегетацията на плододаваща овощна градина • Описва фенофазите през време на вегетацията • Познава изискванията към продукцията • Разпознава механизирана и ръчна техника за извършване на мероприятията през вегетацията
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Окопава овощната градина • Извършва растителнозащитни мероприятия и торене • Бере и сортира плодове • Използва машини и ръчни инструменти за извършване на мероприятията през вегетацията на овощната градина

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да извършва мероприятията, свързани с отглеждане на овощната градина
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика - овощна градина)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на създаване на овощна градина • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на отглеждане на овощна градина <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на вегетацията и прибиране на реколтата • Спазване на времето за изпълнение на задачата

**ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност
"Тютюнопроизводство" - първа степен на професионална квалификация
ЕРУ 13**

Наименование на единицата:	Грижи за различните видове и сортове тютюн
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2

Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 13.1:	Познава основните видове и сортове тютюн
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните видове и сортове тютюн, предназначението и разпространението им • Дефинира различия в отглеждането на видове и сортове тютюн
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава видове и сортове тютюн • Сравнява особеностите при отглеждането на различни сортове тютюн
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Под наблюдението на ръководител подбира видове и сортове за производство
Резултат от учене 13.2:	Извършва сеитба и произвежда разсад
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва различни схеми за сеитба и производство на тютюнев разсад • Описва основните грижи през време на разсадопроизводството
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Прилага различни схеми за разсадопроизводство • Сравнява предимствата на различните схеми на разсадопроизводство • Използва необходимата техника и ръчни инструменти за разсадопроизводство • Спазва технологията на разсадопроизводство
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да сравни различни схеми на разсадопроизводство • Ефективно подбира под наблюдение от ръководител правилните методи за отглеждане на тютюнев разсад
Резултат от учене 13.3:	Участва в полагането на основни грижи за производството на тютюнев разсад
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява мероприятията за отглеждане на тютюнев разсад • Познава изискванията към условията за отглеждане на тютюневия разсад • Изброява механизирани и ръчна техника за извършване на мероприятията по разсадопроизводството

Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Засява, плеви, пикира, полива и спазва технологията за отглеждане на тютюнев разсад • Борави с механизирани и ръчни инструменти за извършване на мероприятията в разсадопроизводството
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдението на ръководител да извърши основни мероприятия през време на разсадопроизводството
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на тютюнев разсад <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на разсадопроизводството • Спазване на времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 14

Наименование на единицата:	Полско производство на тютюн
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2

Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 14.1:	Разсажда разсад от тютюн и полага основните грижи през вегетацията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинира начина на полско производство на тютюн, познава схеми на засаждане • Познава и описва засаждането на тютюневия разсад • Познава и описва основните грижи през вегетацията на тютюна
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разсажда тютюнев разсад • Разпознава и извършва основните грижи през вегетацията на тютюна
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Под наблюдение от ръководител е способен да подбере схема на разсаждане на тютюневия разсад, да извърши подходящи мероприятия по отглеждане на тютюна
Резултат от учене 14.2:	Участва при прибиране на продукцията
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва начина на бране на тютюневите листа • Изброява изискванията по сортиране на набраните листа, нанизването им, сушенето и съхранението им
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Бере тютюн • Сортира и нанизва тютюн • Суши и съхранява набраните листа
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да прибере продукцията от тютюн, качествено да сортира, суши и съхранява набраните листа
Резултат от учене 14.3:	Разпознава болести и вредители по тютюна
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва болести по тютюна • Изброява вредители по тютюна • Познава използваните средства и мерки за защита на тютюна
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава болестите и неприятелите по тютюна • Открива вредители по тютюна

	<ul style="list-style-type: none"> • Използва определени от специалист растителнозащитни продукти
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да използва растителнозащитни продукти за отглеждане на продукцията, защитена от болести и вредители
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на тютюн <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на производството на тютюн • Спазване на времето за изпълнение на задачата

ЕРУ по специфична професионална подготовка за специалност "Гъбопроизводство и билки, етеричномаслени и медоносни култури" - първа степен на професионална квалификация

ЕРУ 15

Наименование на единицата:	Гъбопроизводство
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2

Ниво по ЕКР:	2
Резултат от учене 15.1:	Познава класификацията и ботаническите особености на култивираните гъби
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава класификацията на култивираните гъби • Описва ботаническите особености на култивираните гъби • Познава технологията на производство на култивирани гъби
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Сравнява различните видове гъби • Отглежда видове култивирани гъби • Извършва растителнозащитни мероприятия и торене
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да спазва технологията на отглеждане на култивирани гъби
Резултат от учене 15.2:	Познава класификацията и ботаническите особености на диворастящите гъби
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Познава класификацията на диворастящите гъби • Описва техните ботанически особености • Описва начини за разпознаване на ядливи гъби и техните отровни двойници
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава видове диворастящи гъби • Разпознава видове полезни гъби и техните двойници
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да спазва технологията на производство на култивирани гъби и беритба на диворастящи
Резултат от учене 15.3:	Участва при изграждането на бази и производство на компост
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Описва основни изисквания при изграждане на бази • Описва основни изисквания за производство на компост
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава технически планове по изграждане на бази за производство на култивирани гъби • Разпознава материалите за производство на компост

Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е под наблюдение от ръководител да състави план за изграждане на база за производство на култивирани гъби и за производство на компост
Средства за оценяване:	<p>Средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване <p>Средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	<p>За средство 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на култивирани гъби • Дефинира биологични особености на диворастящите гъби <p>За средство 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на производството на култивирани гъби • Спазване на времето за изпълнение на задачата

ЕРУ 16

Наименование на единицата:	Агротехника и производство на билки, етеричномаслени и медоносни култури
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2
Наименование на професията:	Работник в растениевъдството
Ниво по НКР:	2
Ниво по ЕКР:	2

Резултат от учене 16.1:	Познава билките и полага грижи за тяхното производство
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява билките в България • Изброява основните грижи за производството на билки
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава билките и знае тяхното предназначение • Извършва основните мероприятия през време на вегетацията им
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да произвежда билки при спазване на технологията на тяхното отглеждане
Резултат от учене 16.2:	Познава етеричномаслените култури и полага грижи за тяхното производство
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява видове етеричномаслени култури • Изброява основните грижи през време на вегетацията им • Описва основните изисквания към продукцията за получаване на високо качество
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава видове етеричномаслени култури • Извършва мероприятия през вегетацията им • Ефективно спазва технологичния процес на прибиране и добиване на качествена продукция
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да отглежда етеричномаслени култури при строго спазване на технологията
Резултат от учене 16.3:	Познава медоносните култури и полага грижи за тяхното производство
Знания	<ul style="list-style-type: none"> • Изброява медоносни култури • Описва грижите по отглеждането на медоносни култури
Умения	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава медоносни култури • Извършва основни мероприятия по отглеждането на медоносни култури
Компетентности	<ul style="list-style-type: none"> • Способен е да прилага етапи и процеси от технологията на производство на медоносни култури

Средства за оценяване:	Средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Решаване на тест/писмено изпитване Средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Изпълнение на практическа задача
Условия за провеждане на оценяването:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Учебен кабинет За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Реално работно място (база за обучение по практика)
Критерии за оценяване:	За средство 1: <ul style="list-style-type: none"> • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на билки • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на етеричномаслените култури • Дефинира теоретични понятия за етапите и процесите на производство на медоносни култури За средство 2: <ul style="list-style-type: none"> • Вярно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с грижите през време на производството на билки, етеричномаслени и медоносни култури • Спазване на времето за изпълнение на задачата

4. Изисквания към материалната база

Обучението по теория се осъществява в специализирани учебни кабинети, а по практика - в учебни работилници и лаборатории или базови обекти (фирми).

4.1. Учебен кабинет

Обучението по теория се провежда в учебен кабинет или в зала. Учебният кабинет е оборудван с работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), работно място за обучаващия (работна маса и стол), учебна дъска, аудио-визуална техника, мултимедиен проектор и екран, компютър за всеки обучаем с инсталирани програмни продукти, необходими за учебния процес, информационни табла, учебни видеофилми, интернет. Учебният процес е обезпечен с необходимата техническа документация и справочна литература.

4.2. Учебна база за обучение по практика

Практическото обучение се осъществява в учебни работилници, оранжерии, градини с трайни насаждения, на зелените площи на училището или общината, в частни или държавни фирми при предварително сключен договор за тази цел.

Базата за обучение по практика трябва да разполага със сбирки от различни материали

(почви, семена, хербарии с растителни култури), различни видове инструменти (за предварителна подготовка на площите, за почвообработка, за бране и добиване на семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за засяване, за напояване).

Обучаващата институция трябва да притежава или да осигури на договорна основа необходимите машини, прикачен инвентар и съответни съоръжения за провеждане на обучението. Необходимо е обучаващата институция да притежава или да осигури: овощно насаждение, зеленчукова градина, гъбарник, компостна площадка, тютюнопроизводни площи, площи, на които се отглеждат етеричномаслени и медоносни култури; машинотракторен парк с прикачен инвентар (плугове, дискови брани, сеялки, тороразпръсквачки, пръскачки, прашалки), сечива, техника за междуредови обработки и прибираща техника, инвентар за извършване на ръчни обработки на площите по подготовка на лехите, сеитба на семената и грижи за разсада - поливане, прашене и пръскане; демонстрационни материали от семена и торове, табла и демонстрационни материали за отделните видове растения и части от растения (хербарии), които да служат за разпознаване и обучение по време на учебния процес. Да има средства за визуализиране на отделните видове растения с цел опознаване и машини и съоръжения за поддържане на обработваемите площи. За обучението по овощарство трябва да има налична овощна градина, маточник и ръчен инвентар за резитба на овощните дръвчета, за пръскане, прашене, обработки и присаждане (ножици, косери, триони, овощарска замазка и лента, гръбни пръскачки и прашалки). При тютюнопроизводството и зеленчукопроизводството - полиетиленови тунели, оранжерии, парници и прилежащи площи за производство на разсад. При гъбопроизводството - гъбарник и компостна площадка, демонстрационни материали за запознаване с основните видове гъби и техниката по отглеждането им. За провеждане на практическото обучение по професията "Работник в растениевъдството" е необходимо да е налице и техника за прибиране, извозване и подготовка за съхранение на продукцията - касети, щайги, палети, платформи и извозваща техника.

Базата за обучение по практика трябва да отговаря на утвърдените норми за площ, обем и осветеност. Учебният процес трябва да бъде обезпечен с необходимите материали, техническа документация и справочна литература.

Обучаваните лица е необходимо да преминат практическо обучение през всички предвидени работни места, обзаведени с различните инструменти и съоръжения, включени в курса на обучение за усвояваната специалност.

Работните места трябва да отговарят на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и да са обезпечени със съответните лични предпазни средства.

5. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от общата професионална подготовка имат лица с висше образование по съответната специалност.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в **Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления**, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация "учител", ако са придобили професионална квалификация по съответната специалност при условията и по реда на **Закона за професионалното образование и обучение**.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за

актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.